

Ajatuksia ja huomioita yleisopetustiloista tutustumiskäynniltä Torkinmäen kouluun ja päiväkotiin

Kaustisen musiikkilukion opettajat ja rehtori toteuttivat hankkeen tiimoilta tutustumismatkan Kokkolaan Torkinmäen kouluun ja päiväkotiin 22.10.2019. Uusiin tiloihin on muutettu tammikuussa 2017. Yhdistetty koulu ja päiväkoti on sukkakoulu, joten jätimme kengät eteistiloihin. Toiminta-ajatus tilojen käytöstä on kirjattu koulun [nettisivulle](#) seuraavasti: "Kohtaamista kiireettömästi monialaisessa ympäristössä yhteistoiminnallisesti ja riittävin resurssein, jolloin Torkinmäellä eri-ikäiset kohtaavat turvallisessa ja yhteisöllisessä arjessa. Yhtenäiset käytänteet, yhdessä tekeminen, innokkuus, luovuus, sitoutuminen sekä henkilöstön ja käytänteiden pysyvyys tekevät Torkinmäestä hyvän kasvu- ja oppimisympäristön." Tästä kelpaisi hyvinkin ottaa onkean myös Kaustisen musiikkilukion toiminta-ajatuksiin uusiin tiloihin!

Opiskelun ja viihtymisen kannalta lukiorakennuksessa tulisi olla opetustiloja tai soluja, missä kokonainen opetettava ryhmä opettajineen voi olla samassa fyysisessä tilassa, mutta tämä tila on muunneltavissa ja jaettavissa helposti kalusteilla erilaisiksi paikoiksi opetuksen toiminnan sisällön mukaan. Esimerkiksi Mannisen ym. mukaan (2007, 38) koulutilassa tulisi olla tiloja ryhmätyöskentelyyn, vuorovaikutukseen, tiedon esittämiseen ja jakamiseen. Hieno tilanne olisi, että opetustilasta/solusta löytyisi tilat elementeille ja kalusteille kaikkiin edellä mainittuihin opetussession toimintoihin. Lisäksi koulun yhteisistä tiloista tulisi löytyä vielä rauhallisia itsenäisen työskentelyn hiljaisia tiloja sekä rauhoittumisen tiloja, jotka on tarkoitettu pelkästään tähän tarkoitukseen. Tämä on erityisen tärkeää erityistehtävän lukiossa, koska opiskelijat musiikkiopintojensa takia työskentelevät oppimistehtävien kanssa tarvittaessa ja aika useinkin itsenäisesti opiskellen. Itsenäisen työskentelyn tiloja ja paikkoja läppäreille näkee joissakin tilaratkaisuissa laitettuna käytävien varrelle kulkureiteille niin, että niissä on rauhatonta työskennellä, kun selän takana kuljetaan ja nähdään suoraan tietokoneen näytölle. Tämä ei olisi toimiva ratkaisu musiikkilukiossa.

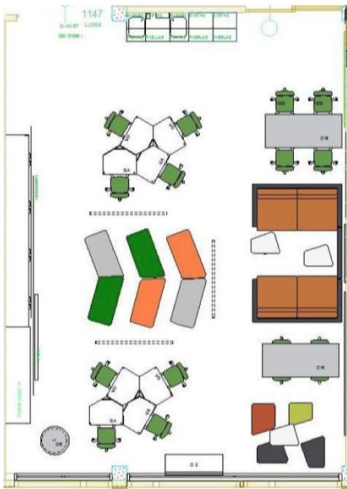

Perinteisen luokan uusi suunnitelma

11.1.2017 HH

ISKU 2014

Perinteisen luokan uusi suunnitelma

11.1.2017 HH

ISKU 2016

Kyselin entiseltä lukiolaiseltani, mikä hän tilojen ja opiskelun suhteen koki hankalimmaksi asiaksi aikanaan. Sain vastauksen, että pitkä paikallaan olo liikkumatta pulpetissa oli vaikeinta. Opetustiloissa kalusteratkaisut, kuten rahat, voisivat hyvinkin antaa mahdollisuuksia liikkumiseen paikasta toiseen erilaisissa opetustilanteissa. Erilaisia opetustilanteita Mannisen ym. mukaan (2007, 61) ovat mm. yhteistyön, suunnittelun, itsenäisen opiskelun ja arvioinnin tilanteet. Opiskelijalle opetuksen tulisi sisältää tutkivaa, havainnoivaa, kokeilevaa ja omatoimista työskentelyä. Alla kuvia Torkinmäen opetustilojen kalusteista ja niiden mahdollisuuksista toteuttaa liikkuvampaa tuntityöskentelyä.

Muunneltavuutta kalusteilla.

Muunneltavuutta kalusteilla.
Taustalla näkyy opettajahuoneen
käytävä, johon seinän viereen on
toimivalta tuntuvalta tavalla sijoitettu
työskentelytaso istuimineen.

Esim. tämän tyyllisellä kalusteella
voidaan "tuottaa tilaa" myös
itsenäisen opiskelun tarpeisiin.
Toisaalta on otettava huomioon, mitä
tällaiset kalusteet vaativat
siivoustoimelta.

Torkinmäen rakennuksessa on käytössä soluajattelu ja yhteistoiminnallisuuteen ja yhteisopettajuuteen pohjaava pedagogiikka, joka on ohjannut tilaratkaisuja. Rakennussuunnittelussa tulisi lähteä omasta toimintakulttuurista ja sen pohtimisesta ja nostamisesta esiin palvelemaan käytännön ratkaisuja. Oppimisen periaatetta tulee tarkasti miettiä suhteessa musiikinopetuksen tiloihin: Kuinka paljon ja millaisia erillisiä yksistään musiikin opettamiseen tulevia tiloja tarvitaan ja mitkä tilat ovat tarkoituksenmukaisia pitää yhteiskäytössä. Lukio-opettamista ja opiskelua yleisaineiden kannalta pohtien kaikkia tiloja ei tule laittaa avoimiksi, vaan tarvitaan uusin kalusteratkaisuin suunniteltuja erillisiä luokkatiloja. Tätä tukeva kannanotto löytyy myös [Ylen uutisartikkelista](#) 3.11.2019. Artikkelin painottaa myös akustiikkasuunnittelun ja akustiikkasuunnittelijan merkitystä. Äänimaiseman saaminen miellyttäväksi yleisölle ja toimivaksi musiikkilukion tarpeisiin on ensisijaisen tärkeää tulevan rakennusprojektin onnistumisen ja tilojen toimivuuden ja viihtyisyyden kannalta.

Tuleva LOPS (2021) painottaa ilmiöoppimista, mikä tarkoittaa eri oppiaineiden moduulien (opiskeluteemojen) yhdistämistä kokonaisuuksiksi, joissa opitaan ilmiöstä sitä monen oppiaineen näkökulmista lähestyen. Kaikille lukion 18 oppiaineelle perustana toimivat kuusi laaja-alaista osaamisen osa-alueita, jotka ovat hyvinvointi, vuorovaikutus, monitieteisyys ja luovuus, yhteiskunnallisuus, eettisyys ja ympäristö sekä kansainvälisyys ja kulttuuri. Tämä tarkoittaa yhteisopettajuuteen sopivia tiloja, luokkia, joiden välillä on kuitenkin muihin tarkoituksiin, kuten musiikin opiskeluun, hyvin ääntä eristäviä siirtoseiniä, jotka ovat helposti avattavassa ja suljettavissa tilatarpeen mukaan.

Lukiotilan suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös tulevat, lakiinkin tulossa olevat, erityisopetuksen ja oppilashuollon tarpeet eli tulee ratkaista, mitä integroidaan oppimistiloihin, mille täytyy olla erilliset tilat. (Manninen ym. 2007, 93)

Lopuksi esittäytyy hankkeessa toimiva opettajatiimi. Kuvassa olemme jo astumassa bussiin valmiina lähtemään kotimatalle Kaustiselle.

Vas. Tuire Kola, keskellä Juha-Matti Rautiainen (musiikinopetus), oik. Leena Hietaniemi

Leena Hietaniemi

Lähteet:

Manninen, Jyrki; Anne Burman, Annukka Koivunen, Esko Kuittinen, Saara Luukannel, Sanna Passi, Hanna Särkkä (2007) **Oppimista tukevat ympäristöt - Johdatus oppimisympäristöajatteluun**. Juvenes Print Suomen yliopistopaino Oy. Tampere.

Nettilähde:

Ylen uutisartikkeli netissä 3.11.2019

Opetushallitus ja OAJ eri linjoilla koulutiloista: Kaikki yhdeksi tilaksi vai kunnan seinät erottamaan luokkahuoneet? <https://yle.fi/uutiset/3-11049609> . Luettu 4.11.2019

Kuvalähteet:

Muutos tarkoituksessa - muutos tilassa

Oppimisympäristön muutossuunnitelman 3D -kuva (Heikki Happonen 2017 esitysmateriaali; alkuperä Isku 2014 ja 2016)

<https://www.uef.fi/documents/1170761/0/Hautomo+11.1.2017.pdf/c08ae76b-0979-41d5-a4c7-2e24319b73f9>